

JAARREKENING 2016

VAN N.V. LUCHTHAVENBEHEER

TJONG A HUNG
Accountants N.V.

N.V. Luchthavenbeheer

I N H O U D

	Pagina
1. Algemeen	3
2. Resultaat	3 - 6
3. Financiële positie	7
4. Vaststelling jaarrekeningen	8
5. Meerjarenoverzicht	8
6. Inkomstenbelasting positie	9

JAARREKENING

- Balans per 31 december 2016	10
- Winst- en verliesrekening over 2016	11
- Kasstroomoverzicht over 2016	12
- Algemene toelichting	13 - 15
- Toelichting op de balans per 31 december 2016	16 - 23
- Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2016	24 - 26

OVERIGE GEGEVENS

- Gebeurtenissen na balansdatum	27 - 28
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	29 - 31

TJONG A HUNG
Accountants N.V.

1. ALGEMEEN

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen was per 31 december 2016 als volgt samengesteld:

De heer R. Smit	: President-commissaris
Mevrouw R. Ridley	: Lid
De heer M. I. Soerokarso	: Lid
De heer R. Ragho	: Lid
De heer A. Aboikoni	: Lid
De heer R. Ardjoen	: Lid

Directie

In het verslagjaar werd de directie gevoerd door de heren mr. V.J. Chotkan, S.W. Vrieze Msc, mevrouw S. Julen-Utterberg en mevrouw Ch. Gravenstijn Bsc.

2. RESULTAAT

De winst- en verliesrekeningen over 2016 en 2015 kunnen als volgt worden samengevat:

	2016 US\$	2015 US\$	Toe-/afname US\$
OPBRENGSTEN			
Exploitatie-inkomsten	10.594.799	10.923.924	-329.125
Overige baten	<u> </u>	<u>94.008</u>	<u>-94.008</u>
	<u>10.594.799</u>	<u>11.017.932</u>	<u>-423.133</u>
KOSTEN			
Personeelskosten	5.787.994	7.041.259	-1.253.265
Onderhoudskosten	829.792	1.058.392	-228.600
Afschrijvingen	4.718.980	4.754.408	-35.428
Overige bedrijfskosten	<u>2.055.157</u>	<u>1.518.965</u>	<u>536.192</u>
	<u>13.391.923</u>	<u>14.373.024</u>	<u>-981.101</u>
Bedrijfsresultaat	<u>-2.797.124</u>	<u>-3.355.092</u>	<u>557.968</u>
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	<u>-849.313</u>	<u>-368.873</u>	<u>-480.440</u>
Netto-resultaat	<u>-3.646.437</u>	<u>-3.723.965</u>	<u>77.528</u>

TJONG A HUNG
Accountants N.V.

Bedrijfs- en netto-resultaat

Het bedrijfsresultaat is in 2016 significant verbeterd ten opzichte van boekjaar 2015, mede vanwege het feit dat de totale kosten zijn afgenomen met US\$ 981K. De grootste daling heeft plaats gevonden in de personeelskosten en wel tot een bedrag van US\$ 1.253K, hetgeen voornamelijk veroorzaakt is door de verdere depreciatie van de SRD ten opzichte van de US\$, terwijl deze kosten hoofdzakelijk in SRD zijn uitgedrukt. De opbrengsten zijn daartegenover afgenomen met US\$ 423K. Het netto-resultaat is in 2016 daarentegen slechts enigszins toegenomen, zulks vanwege een sterke toename in de per saldo financiële lasten met US\$ 480K.

Exploitatie-inkomsten

In het boekjaar 2016 zijn de exploitatie-inkomsten afgenomen met US\$ 329K (circa 3%) ten opzichte van het boekjaar 2015. De afname van aeronautical inkomsten ligt ten grondslag aan voornoemde afname. Het aantal pax op de vluchten van met name Insel Air vertoont een afname van 10.051 (afname luchthavenheffing inkomsten). Vermeldenswaard is dat de landingsgelden zijn toegenomen vanwege een toename in het totaal aantal vluchten met 77 ten opzichte van 2015. Fly Always had in 2016 in totaal 43 vluchten, Bij GOL is er sprake van een toename van 36, verder is er een toename van 8 KLM vluchten en een toename van 39 SLM vluchten. Bij Insel Air is er juist sprake van een afname van 42 vluchten.

TJONG A HUNG
Accountants N.V.

Ter illustratie treft u onderstaand aan een overzicht van de passagiersbeweging in 2016.

	K.L.M. 2016	K.L.M. 2015	S.L.M. (Mid Atl) 2016	S.L.M. (Mid Atl) 2015	S.L.M. (reg) 2016	S.L.M. (reg) 2015	Inselair 2016	Inselair 2015	Car.Airl 2016	Car.Airl 2015	GOL 2016	GOL 2015	Overige 2016	Overige 2015	Totaal 2016	Totaal 2015
Jan	6.861	7.236	6.720	5.838	5.838	3.997	2.595	2.137	1.117	1.306	693	-	20	7	21.734	20.521
Febr	5.282	5.674	3.188	3.170	3.17	3.541	1.954	2.210	809	965	648	-	272	21	15.348	15.581
Mrt	6.306	6.632	4.035	4.383	4.383	3.637	2.579	2.862	1.572	1.115	724	-	52	1	19.729	18.630
April	5.252	5.257	4.465	4.559	4.559	4.535	2.168	3.176	1.432	1.757	653	-	1	54	17.404	19.338
Mei	5.118	5.077	5.404	5.398	5.398	4.088	1.925	2.761	1.486	1.575	500	-	9	11	18.026	18.910
Juni	4.971	5.585	2.706	4.355	4.355	3.928	1.452	2.046	1.333	1.256	339	-	23	10	14.396	17.180
Juli	5.403	6.184	5.337	5.762	5.762	4.362	2.009	3.085	1.597	1.465	412	-	-	21	18.519	20.879
Aug	7.234	7.208	6.838	6.959	6.959	5.324	2.766	4.318	1.824	2.209	362	118	95	30	24.649	26.166
Sept	6.052	5.262	4.787	6.138	6.138	5.549	2.052	3.191	2.064	2.096	544	661	153	49	22.009	22.946
Oct	6.029	5.287	3.753	4.180	4.18	3.715	1.718	3.471	1.321	1.259	321	667	90	3	17.755	18.582
Nov	5.623	4.254	3.458	3.506	3.506	3.614	1.717	3.086	1.128	1.029	314	698	69	5	17.176	16.192
Dec	5.957	5.183	3.506	3.893	3.893	3.887	2.043	2.686	1.309	1.163	504	917	50	11	17.524	17.740
Tot.	70.088	68.839	54.197	58.141	58.141	50.177	24.978	35.029	16.992	17.195	6.014	3.061	834	223	224.269	232.665

Overige baten

De overige baten zijn in 2016 ten opzichte van 2015 afgenomen met US\$ 94K.

Deze afname is voornamelijk veroorzaakt door incidentele boekingen in 2015, met name diverse afboekingen voor een totaal bedrag van US\$ 73K.

Kosten

De totale kosten zijn in 2016 ten opzichte van 2015 afgenomen met US\$ 981K.

De afname is veroorzaakt door de afname van de personeelskosten met US\$ 1,2M, afname van de onderhoudskosten met US\$ 228K en de afschrijvingen met US\$ 35K. Vermeldenswaard is dat de overige bedrijfskosten zijn toegenomen met US\$ 536K.

Vermeldenswaard is dat er maatregelen zijn genomen om, met name op het gebied van de nutsvoorzieningen, de kosten te beperken. Helaas is vanwege de verhoging van het EBS-tarief in 2016, deze besparing niet merkbaar, maar op lange termijn zal dit wel zichtbaar zijn. Andere kostenbeperkende maatregelen zijn op het gebied van "huur voertuigen", brandstofkosten en onderhoud brandweervoertuigen. Invoering van centrale printers (o.b.v. een onderhoudscontract) maakt eveneens deel uit van de genomen kostenbeperkende maatregelen.

Personeelskosten

De personeelskosten zijn afgenomen met US\$ 1,2M in 2016. Deze afname is voornamelijk veroorzaakt door de afname van de salarissen (US\$ 515K), toelagen (US\$ 142K), transportkosten (US\$ 147K) en eenmalige uitkering (US\$ 119K). De afname van de salarissen en overige componenten is overwegend het gevolg van de koersfluctuaties gedurende het jaar 2016. De koers voor de US dollar is gestegen van 4,04 naar 7,49 gedurende 2016.

Onderhoudskosten

De afname van de onderhoudskosten is voornamelijk veroorzaakt door de gemaakte kosten in 2015 in verband met het uitdiepen van diverse lozingen te Zanderij en de gemaakte kosten met betrekking tot vliegveiligheid voor een totaal bedrag van US\$ 204K.

Afschrijvingen

De afname van de afschrijvingskosten in 2016 is het gevolg van het feit dat een bepaald deel van de materiële vaste activa volledig is afgeschreven.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn toegenomen met US\$ 536K in 2016. De toename is het gevolg van een hogere dotatie aan de voorziening voor oninbaarheid debiteuren in boekjaar 2016 met name US\$ 144K. Verder zijn in 2016 debiteuren afgeboekt voor een totaal bedrag van US\$ 338K.

De hoge dotatie bij voorziening debiteuren had te maken, met een niet betalende Insel Air. Deze is na balansdatum failliet verklaard. Deze maatschappij is intussen weer opgestart, maar heeft van rechtswege surséance van betaling verkregen tot en met augustus 2018. Het is tot dusver niet zeker als deze gelden inbaar zullen zijn.

3. FINANCIËLE POSITIE

3.1 Vermogensstructuur

Samenvatting van de balans:

	31-12-2016 US\$	31-12-2015 US\$
Beschikbaar op lange termijn		
Eigen vermogen	29.586.409	33.236.007
Voorzieningen	1.741.248	1.814.148
Langlopende schulden	13.448.440	13.656.202
	<u>44.776.097</u>	<u>48.706.357</u>
Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	-47.724.988	-52.276.154
Werkkapitaal	<u>-2.948.891</u>	<u>-3.569.797</u>

Het werkkapitaal is als volgt opgebouwd:

	31-12-2016 US\$	31-12-2015 US\$
Vlottende activa		
Voorraden	65.142	81.274
Debiteuren	1.647.729	1.423.979
Overige vorderingen en transitoria	350.348	236.338
Liquide middelen	1.767.851	116.404
	<u>3.831.070</u>	<u>1.857.995</u>
Kortlopend deel langlopende schulden	-1.526.656	-1.551.303
Overige schulden en transitoria	-5.253.305	-3.876.489
Werkkapitaal	<u>-2.948.891</u>	<u>-3.569.797</u>

3.2 Werkzaam vermogen

De opstelling van het werkzaam vermogen heeft tot doel te komen tot een beoordeling van het resultaat in relatie tot het in de onderneming werkzaam eigen en rentedragend lang en kort vreemd vermogen. Dit vermogen wordt als volgt bepaald:

	31-12-2016 US\$	31-12-2015 US\$
Vaste activa	47.724.988	52.276.154
Vlottende activa	3.831.070	1.857.995
	<u>51.556.058</u>	<u>54.134.149</u>
Af: Overige schulden en transitoria	-5.253.305	-3.876.489
Werkzaam vermogen	<u>46.302.753</u>	<u>50.257.660</u>
Dit vermogen wordt als volgt gefinancierd:		
Eigen vermogen	29.586.409	33.236.007
Voorzieningen	1.741.248	1.814.148
Langlopende schulden	13.448.440	13.656.202
Kortlopend deel langlopende schulden	1.526.656	1.551.303
	<u>46.302.753</u>	<u>50.257.660</u>

4. VASTSTELLING JAARREKENINGEN

Volgens artikel 24 moet door de Raad van Commissarissen de jaarrekening aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ter beoordeling en vaststelling worden aangeboden. De jaarrekeningen over 2005 en 2006 zijn op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders goedgekeurd en vastgesteld op 20 mei 2010. De jaarrekeningen na 2006 zijn nog niet vastgesteld.

5. MEERJARENOVERZICHT

BALANSEN

	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014
	US\$	US\$	US\$
Vaste activa	47.724.988	52.276.154	55.376.150
Vlottende activa	3.831.070	1.857.995	1.996.620
	<u>51.556.058</u>	<u>54.134.149</u>	<u>57.372.770</u>
Eigen vermogen	29.586.409	33.236.007	36.963.133
Voorzieningen	1.741.248	1.814.148	1.904.383
Langlopende schulden	13.448.440	13.656.202	13.560.878
Kortlopende schulden	6.779.961	5.427.792	4.944.376
	<u>51.556.058</u>	<u>54.134.149</u>	<u>57.372.770</u>

WINST- EN VERLIESREKENINGEN

	2016	2015	2014
	US\$	US\$	US\$
Opbrengsten	10.594.799	11.017.932	10.465.827
Kosten	<u>-13.391.923</u>	<u>-14.373.024</u>	<u>-15.112.306</u>
Bedrijfsresultaat	-2.797.124	-3.355.092	-4.646.479
Financiële baten en lasten	<u>-849.313</u>	<u>-368.873</u>	<u>-270.591</u>
Resultaat vóór belastingen	-3.646.437	-3.723.965	-4.917.070
Inkomstenbelasting	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Netto-resultaat	<u>-3.646.437</u>	<u>-3.723.965</u>	<u>-4.917.070</u>

6. INKOMSTENBELASTING POSITIE

Er bestaan in de jaarrekening van N.V. Luchthavenbeheer geen verschillen tussen bedrijfseconomische en fiscale waardering.

Over het boekjaar 2016 is de vennootschap geen inkomstenbelasting verschuldigd, vanwege het geleden verlies. Wij merken op dat de aangifte inkomstenbelasting van N.V. Luchthavenbeheer vanaf 2004 plaatsvindt in Amerikaanse dollars (US\$).

Per 31 december 2016 had de vennootschap een vordering groot US\$ 2.041 aan inkomstenbelasting, welk bedrag als volgt is opgebouwd:

Jaar	Verschuldigde inkomsten- belasting US\$	Betaald US\$	Te vorderen US\$
2000	-	1.350	1.350
2003	-	691	691
		<u>2.041</u>	<u>2.041</u>

De opbouw van de aanwezige compensabele verliezen van voorgaande jaren ziet er als volgt uit:

Jaar	Fiscaal verlies US\$	Gecompenseerd US\$	Saldo US\$	Verrekenbaar tot en met
2006	68.846	68.846	-	-
2007	1.141.419	1.141.419	-	-
2008	444.535	444.535	-	-
2009	4.079.208	4.079.208	-	-
2010	5.012.896	5.012.896	-	-
2011	348.204	348.204	-	-
2012	3.552.218	3.068.048	484.170	2019
2014	4.917.070	-	4.917.070	2021
2015	3.723.965	-	3.723.965	2022
	<u>23.288.361</u>	<u>14.163.156</u>	<u>9.125.205</u>	

Met eventuele verschillen (koersverschillen en overige verschillen) die kunnen ontstaan bij de afwikkeling van de belastingschuld (vordering), is geen rekening gehouden. Eventuele verschillen zullen verwerkt worden op het moment van afwikkeling van de belastingschuld (vordering).

TJONG A HUNG
Accountants N.V.

N.V. Luchthavenbeheer

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2016 (vóór resultaatbestemming)

	Note	31-12-2016		31-12-2015	
		US\$	US\$	US\$	US\$
<u>A C T I V A</u>					
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa	5		47.724.988		52.276.154
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorraden	6	65.142		81.274	
Debiteuren	7	1.647.729		1.423.979	
Overige vorderingen en transitoria	8	350.348		236.338	
Liquide middelen	9	1.767.851		116.404	
			3.831.070		1.857.995
			<u>51.556.058</u>		<u>54.134.149</u>
<u>P A S S I V A</u>					
EIGEN VERMOGEN					
Geplaatst en gestort kapitaal	10.1	184.346		184.346	
Agioreserve	10.2	6.718.319		6.718.319	
Schenking koelcellen	10.3	17.873		21.034	
Schenking reh. Johan Adolf					
Pengel Luchthaven	10.4	36.658.462		36.658.462	
Resultaat voorgaande jaren	10.5	-10.346.154		-6.622.189	
Resultaat lopend jaar		<u>-3.646.437</u>		<u>-3.723.965</u>	
			29.586.409		33.236.007
VOORZIENINGEN	11		1.741.248		1.814.148
LANGLOPENDE SCHULDEN	12		13.448.440		13.656.202
KORTLOPENDE SCHULDEN	13				
Kortlopend deel langlopende schulden	13.1	1.526.656		1.551.303	
Overige schulden en transitoria	13.2	<u>5.253.305</u>		<u>3.876.489</u>	
			6.779.961		5.427.792
			<u>51.556.058</u>		<u>54.134.149</u>

N.V. Luchthavenbeheer

WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2016

	Note	2016		2015	
		US\$	US\$	US\$	US\$
OPBRENGSTEN	14				
Exploitatie-inkomsten	14.1	10.594.799		10.923.924	
Overige baten				94.008	
			10.594.799		11.017.932
KOSTEN					
Personeelskosten	15	5.787.994		7.041.259	
Onderhoudskosten	16	829.792		1.058.392	
Afschrijvingen	17	4.718.980		4.754.408	
Overige bedrijfskosten	18	2.055.157		1.518.965	
			13.391.923		14.373.024
Bedrijfsresultaat			-2.797.124		-3.355.092
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	19				
Interestbaten en -lasten	19.1	-1.106.029		-369.300	
Koersverschillen	19.2	256.716		427	
			-849.313		-368.873
Resultaat vóór belastingen			-3.646.437		-3.723.965
Inkomstenbelasting			-		-
Netto-resultaat			-3.646.437		-3.723.965

TJONG A HUNG
Accountants N.V.

N.V. Luchthavenbeheer

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016

	2016		2015	
	US\$	US\$	US\$	US\$
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		-2.797.124		-3.355.092
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	4.718.980		4.754.408	
- Voorzieningen	-72.900		-90.235	
		4.646.080		4.664.173
Verandering in werkkapitaal:				
-Vorraden	16.132		14.338	
-Debiteuren	-223.750		-179.127	
-Overige vorderingen en transitoria	-114.010		341.491	
-Overige schulden en transitoria	1.376.816		271.071	
		1.055.188		447.773
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		2.904.144		1.756.854
Interestbaten en -lasten		-1.106.029		-369.300
		1.798.115		1.387.554
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-172.252		-1.654.412	
Desinvesteringen	4.438		-	
		-167.814		-1.654.412
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Langlopende schulden	-207.762		95.324	
Kortlopend deel langlopende schulden	-24.647		212.345	
Verandering in het eigen vermogen	-3.161		-3.161	
		-235.570		304.508
Netto kasstroom		1.394.731		37.650
Koersverschillen		256.716		427
Mutatie liquide middelen		1.651.447		38.077
Liquide middelen begin boekjaar		116.404		78.327
Liquide middelen einde boekjaar		1.767.851		116.404

TJONG A HUNG
Accountants N.V.

N.V. Luchthavenbeheer

ALGEMENE TOELICHTING

1. ALGEMEEN

Missie: "Het beheren, exploiteren en ontwikkelen van luchthavens in Suriname".

Visie: "Samen met ons gemotiveerd personeel streven wij ernaar om op een klantgerichte, veilige en innovatieve wijze de toonaangevende luchthaven te zijn, die de regio verbindt".

Oprichting en bedrijfsactiviteiten

Door de Raad van Ministers is op 7 maart 1995 (missive no. 143 RvM.) de verzelfstandiging van de J.A. Pengel Internationale Luchthaven te Zanderij goedgekeurd. Publicatie van de "Wet verzelfstandiging Johan Adolf Pengel Internationale Luchthaven" in het staatsblad van de Republiek Suriname vond plaats op 22 maart 1997, na te zijn goedgekeurd door de Nationale Assemblée d.d. 12 maart 1997. De formele overdracht van de eigendommen van de Staat Suriname op de J.A. Pengel Internationale Luchthaven aan de N.V. Luchthaven Zanderij vond plaats na de inwerkingtreding van deze wet. N.V. Luchthaven Zanderij is op 9 maart 1994 opgericht. Haar activiteiten omvatten hoofdzakelijk:

- Het exploiteren en beheren van luchthavens, het aanleggen, het onderhouden; het ontwikkelen en het exploiteren van luchthaventerreinen en de daarbij behorende faciliteiten ten behoeve van het luchtverkeer;
- Het verrichten van alle andere handelingen van commerciële of financiële aard, welke verband houden met het luchthavenbedrijf, waaronder begrepen het samenwerken met of deelnemen in andere ondernemingen met een aanverwant doel;
- Het ontplooiën van alle activiteiten, die met het voorgaande verband houden of daaraan bevorderlijk kunnen zijn.

Per 1 januari 1998 is de naam van de vennootschap gewijzigd in N.V. Luchthavenbeheer.

2. GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Grondslag voor opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Grondslagen van waardering

Algemeen

Voor zover in het onderstaande niet anders is vermeld, worden activa en passiva tegen de nominale waarde gewaardeerd. Hierbij wordt op vorderingen indien dit noodzakelijk is, een voorziening in mindering gebracht.

Materiële vaste activa

Het terrein, de gebouwen en opstallen zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs in 1992. De overige materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de historische aanschafwaarde.

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de desbetreffende materiële vaste activa.

Op gebouwen wordt afgeschreven op basis van de verkrijgingsprijs gebaseerd op een taxatie in Surinaamse guldens, uitgevoerd in 1992 door de Commissie Aankoop Gebouwen en Terreinen van het Ministerie van Handel en Industrie. Op de overige materiële vaste activa wordt afgeschreven op basis van de verkrijgingsprijs. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur van de betreffende activa.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen gemiddelde inkooprijzen. Voor incourantheid wordt een voorziening getroffen.

Voorzieningen

De voorziening medische kosten en onderstandsregeling gepensioneerden is gevormd ter dekking van de kosten uit hoofde van de aanvullende ziektekostenverzekering en de kosten als gevolg van de regeling onderstandsuitkeringen ten behoeve van gepensioneerden. De hoogte van de voorziening is voor het laatst in 2010 vastgesteld door de actuaire, als de contante waarde van de jaarlijks verwachte premiekosten en onderstandsuitkeringen, met inachtneming van de actuariële grondslagen en veronderstellingen.

De in de jaarrekening op te nemen voorziening is vastgesteld door de in de bovenstaande zin bedoelde verplichting te egaliseren over de toekomstige diensttijd van de nog actieve werknemers.

Grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de exploitatie-inkomsten en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de historische aanschafwaarde c.q. verkrijgingsprijs.

De afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

Exploitatie-inkomsten

Onder exploitatie-inkomsten worden verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen voor in het verslagjaar geleverde diensten onder aftrek van eventuele kortingen.

Kosten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend door toepassing van het geldende tarief op het resultaat over het boekjaar. De aangifte inkomstenbelasting vindt plaats in US\$.

3. TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA

Presentatie, rapportage en functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd tegen de valuta van de economische omgeving waarin de vennootschap haar activiteiten voornamelijk uitoefent. De jaarrekening is opgesteld in US\$; dit is zowel de functionele als de presentatie- en rapportagevaluta van de vennootschap.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta

Monetaire activa en monetaire passiva luidende in valuta anders dan de US\$ worden omgerekend tegen de jaareinde koers zoals genoteerd door de Centrale Bank van Suriname. De uit de omrekening voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

De gehanteerde koersen per 31 december zijn als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	SRD	SRD
US\$	7,49	4,04
Euro	7,83	4,41

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de geldende koers op het moment van afwikkeling.

4. GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit banktegoeden en kasmiddelen.

Belastingen, rentebaten en soortgelijke opbrengsten, alsmede de rentelasten en soortgelijke kosten worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

N.V. Luchthavenbeheer

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

ACTIVA

VASTE ACTIVA

5. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in onderstaand schema als volgt samengevat:

	Terreinen US\$	Terrein- verbetering US\$	Landings- baan US\$	Gebouwen en opstallen US\$	Machines en installaties US\$	Transport- middelen US\$	Inventaris US\$	Totaal US\$
1 januari 2016								
Aanschafwaarde	181.458	10.029.757	24.791.485	27.256.915	13.188.032	2.034.843	908.701	78.391.191
Cum. Afschr.	-	-996.770	-9.995.484	-2.689.882	-9.732.614	-1.967.375	-732.912	-26.115.037
	181.458	9.032.987	14.796.001	24.567.033	3.455.418	67.468	175.789	52.276.154
Mutaties								
Investerings	-	10.931	-	46.921	85.863	-	28.537	172.252
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-86.000	-7.671	-93.671
Afschrijvingen	-	-218.367	-1.658.989	-425.993	-2.287.913	-58.104	-69.614	-4.718.980
Afschrijving op desinvesteringen	-	-	-	-	-	83.969	5.264	89.233
	-	-207.436	-1.658.989	-379.072	-2.202.050	-60.135	-43.484	-4.551.166
31 december 2016								
Aanschafwaarde	181.458	10.040.688	24.791.485	27.303.836	13.273.895	1.948.843	929.567	78.469.772
Cum. Afschr.	-	-1.215.137	-11.654.473	-3.115.875	-12.020.527	-1.941.510	-797.262	-30.744.784
	181.458	8.825.551	13.137.012	24.187.961	1.253.368	7.333	132.305	47.724.988
Afschrijvingspercentage	-	5%	6 2/3%	2%	20%	25%	20%	

Transportmiddelen en inventaris dienen als zekerheid voor de kredietfaciliteiten ten behoeve van DSB N.V. en zijn in fiduciaire eigendom aan de bank overgedragen.

Terreinen

Door de Overheid is aan N.V. Luchthaven Zanderij op 27 maart 1997 concessie verleend op het terrein groot 836.4 ha., voor het exploiteren van de Johan Adolf Pengel Internationale Luchthaven. De duur van de concessie is 25 jaar. Voornoemde commitment is per 26 februari 2013 omgezet in "recht van grondhuur" voor de duur van 40 (veertig) jaren.

Gebouwen en opstallen

Onder de gebouwen en opstallen zijn opgenomen bestedingen betreffende: het project "Bouw nieuwe aankomsthal J.A. Pengel Internationale Luchthaven", personeelsgebouw, koelcellen, nieuwe verkeerstoren en de gebouwen en opstallen. Het totaal bedrag van de bestedingen bedraagt ultimo 2016 US\$ 27.303.836 waarvan US\$ 19.809.409, betrekking heeft op de aankomsthal en US\$ 801.581 op de nieuwe verkeerstoren.

In 2016 is er totaal US\$ 46.921 besteed, waarvan US\$ 38.922 betrekking heeft op de koelcellen en US\$ 7.999 op de verkeerstoren. De werken in uitvoering bedragen voor de aankomsthal US\$ 6.664.165 en voor de verkeerstoren US\$ 384.727.

Koelcellen

In 2002 hebben de Republiek China en de Republiek Suriname een overeenkomst getekend betreffende een schenking voor de bouw van koelcellen op de J.A. Pengel Internationale Luchthaven, met uitzondering van het gebouw en aanverwante werken. Per eind 2006 zijn deze bouwkosten geactiveerd onder gebouwen en opstallen voor een totaal bedrag groot US\$ 532.084, waarvan US\$ 52.668 een schenking betreft.

De cumulatieve afschrijvingen betreffende de koelcellen (dat gedeelte dat de schenking betreft) bedragen ultimo 2016 US\$ 31.925. De afschrijvingskosten over 2016 bedragen US\$ 3.161.

De gepleegde investeringen, met betrekking tot koelcellen, hebben betrekking op het upgraden van deze faciliteit tot volwaardige cargo faciliteiten, door het toevoegen van een security screening post en het volledig afsluiten van deze ruimte tot een cargo loads. Er is een cargo pallet scan overgenomen van de Amerikaanse ambassade. Met deze additionele faciliteiten voldoet de luchthaven niet alleen aan de internationale standaarden, maar zorgt dit voor een additionele inkomstenpost.

Verkeerstoren

De gepleegde investeringen met betrekking tot de nieuwe verkeerstoren zijn in verband met de afronding van bouwwerkzaamheden, die ertoe hebben geleid dat deze faciliteit begin 2017 in gebruik is genomen. Met deze ingebruikname hebben de luchtverkeersleiders beter zicht op het platform, toegang tot nieuwer apparatuur en betere werkomstandigheden. Hiermee is de veiligheid van de luchthaven aan de vliegzijde verhoogd.

Landingsbaan

Per 31 maart 2012 zijn de infrastructurele werken, welke in het kader van de rehabilitatie van de Johan Adolf Pengel Internationale Luchthaven zijn uitgevoerd, opgeleverd. Met de oplevering is een totale aanneemsom van Euro 27.692.858 (omgerekend US\$ 36.658.462) gemoeid. De materiële vaste activa zijn voor het totaal bedrag van US\$ 36.658.462 geactiveerd in 2012, waarvan de activapost "Landingsbaan" voor het bedrag van US\$ 18.671.040, deel uitmaakt. De aanschafwaarde tot boekjaar 2012 was US\$ 6.120.445. Voornoemd project is uitgevoerd door M.N.O. Vervat B.V. en vloeit voort uit het verdrag tussen Suriname en Nederland, waarbij een bedrag van Euro 28.000.000, door tussenkomst van het Ministerie van Financiën aan de landsbegroting is toegevoegd en gealloceerd voor onze internationale luchthaven. Het hoofddoel was noodzakelijke infrastructurele werken uit te voeren op onze internationale airport.

VLOTTENDE ACTIVA

6. Voorraden

	31-12-2016	31-12-2015
	US\$	US\$
Voorraden technische dienst	25.851	22.072
Voorraden brandweer	11.477	29.648
Voorraad brandstof	6.163	3.400
Overige voorraden	21.651	26.154
	<u>65.142</u>	<u>81.274</u>

7. Debiteuren

	31-12-2016	31-12-2015
	US\$	US\$
Debiteuren	2.302.597	1.872.973
Voorziening voor oninbaarheid	-654.868	-448.994
	<u>1.647.729</u>	<u>1.423.979</u>

8. Overige vorderingen en transitoria

Aanbetaling scanners	95.000	-
Vooruitbetaalde premie brandverzekering	78.200	4.861
Rekening-courant Luchtvaartdienst	57.963	131.699
Vooruitbetaalde uniform- en werkkleding	28.084	23.358
Deposito's	27.322	13.030
Vooruitbetaalde PZS premie januari 2017	22.623	-
Vooruitbetaalde Airport liability insurance	15.660	25.631
Personeelsvoorschotten	3.589	9.943
Rekening-courant SOL	2.835	1.474
Vooruitbetaalde onderhoudsabonnement Account View	2.543	2.847
Inkomstenbelasting	2.041	2.041
Vooruitbetaalde SZF premie gepensioneerd	657	6.859
Vooruitbetaalde verzekering voertuigen	583	2.293
VSF lidmaatschap	-	2.800
Overige	13.248	9.502
	<u>350.348</u>	<u>236.338</u>

Alle huidige en toekomstige vorderingen zijn gecedeerd aan DSB Bank N.V.

9. Liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
	US\$	US\$
DSB Bank N.V.	1.743.618	94.340
Kas	24.233	22.064
	<u>1.767.851</u>	<u>116.404</u>

PASSIVA

10. EIGEN VERMOGEN

10.1 Geplaatst en gestort kapitaal

Het maatschappelijke kapitaal van de vennootschap bedraagt SRD 140.000 en is verdeeld in 10 prioriteitsaandelen van elk nominaal SRD 10 en 139.900 gewone aandelen van elk nominaal SRD 1.

Door de Staat wordt in het maatschappelijk kapitaal deelgenomen voor een bedrag van SRD 73.000 en dienovereenkomstig zijn bij haar geplaatst 10 (tien) prioriteitsaandelen, elk met een nominale waarde van SRD 10 en 72.900 gewone aandelen, elk met een nominale waarde van SRD 1. De storting heeft plaatsgevonden door de inbreng van materiële vaste activa ter waarde van SRD 73.282.

Door de Nationale Ontwikkelingsbank Suriname N.V. wordt in het maatschappelijk kapitaal deelgenomen voor een bedrag van SRD 1 en dienovereenkomstig is bij haar geplaatst 1 (één) gewoon aandeel met een nominale waarde van SRD 1.

Aan elk prioriteitsaandeel zijn 10 (tien) stemmen verbonden, terwijl voor elk gewoon aandeel slechts 1(één) stem kan worden uitgebracht.

Per 31 december 2016 is SRD 73.001 geplaatst en volgestort. Het oorspronkelijk geplaatst- en gestort aandelenkapitaal bedroeg Sf 73.001.000. Omgezet tegen de toen geldende koers (historische koers) van Sf 396 voor US\$ 1, komt dit neer op US\$ 184.346.

10.2 Agioreserve

Hieronder is opgenomen het totaal besteed bedrag groot US\$ 6.718.319 van het project Rehabilitatie Internationale Luchthaven Johan Adolf Pengel dat per 31 december 2002 is opgeleverd. De financiering van het project heeft plaatsgevonden lastens de Nederlandse verdragsmiddelen voor Suriname. Het resterend deel betreft het bedrag dat boven pari is gestort bij de uitgifte van aandelen bij de oprichting van de vennootschap.

10.3 Schenking koelcellen

Hieronder is opgenomen de donatie van de Republiek China aan de Republiek Suriname betreffende de bouw van koelcellen. De totale bouwkosten bedroegen US\$ 532.084, waarvan US\$ 52.668 (6.270.000 Yuan) een schenking betreft.

	2016 US\$	2015 US\$
Stand per 1 januari	21.034	24.195
Af: vrijval als gevolg van afschrijvingen	-3.161	-3.161
Stand per 31 december	<u>17.873</u>	<u>21.034</u>

10.4. Schenking rehabilitatie Johan Adolf Pengel Luchthaven

Deze post heeft betrekking op de infrastructurele werken, welke in het kader van de rehabilitatie van de Johan Adolf Pengel Internationale Luchthaven zijn uitgevoerd.

Vanwege het ontbreken van een definitief besluit van het ministerie van Financiën over het project in het bijzonder over de voorwaarden is de totale aanneemsom van Euro 27.692.858 (Omgeerekend US\$ 36.658.462) geparkeerd onder de post "Eigen Vermogen" onder de noemer "Schenking rehabilitatie Johan Adolf Pengel Luchthaven".

Per verslagdatum was er nog geen formeel overdrachtsdocument beschikbaar. Vanuit het ministerie van Financiën is eerder genoemd document toegezegd. Vooruitlopend daarop heeft de verwerking zoals hierboven omschreven plaatsgevonden.

10.5 Resultaat voorgaande jaren

Het verloop hiervan is in onderstaand schema weergegeven:

	2016	2015
	US\$	US\$
Stand per 1 januari	-6.622.189	-1.705.119
Bij: resultaat voorgaand jaar	-3.723.965	-4.917.070
Stand per 31 december	<u>-10.346.154</u>	<u>-6.622.189</u>

11. VOORZIENINGEN

	31-12-2016	31-12-2015
	US\$	US\$
Voorziening medische kosten en onderstandsregeling gepensioneerden	<u>1.741.248</u>	<u>1.814.148</u>

Voorziening medische kosten en onderstandsregeling gepensioneerden

Onder deze post is opgenomen een voorziening voor dekking van de kosten uit hoofde van de aanvullende ziektekostenverzekering en de kosten als gevolg van de regeling onderstandsuitkeringen ten behoeve van de gepensioneerden. Eveneens is hierin opgenomen een aanvullende dekking voor eventuele medische kosten van gepensioneerden verzekerd bij SZF.

Ten aanzien van het dienstjaar 2016 is, met betrekking tot de voorziening medische kosten en onderstandsregeling gepensioneerden, wederom geen toevoeging (dotatie) geweest. Kosten ten behoeve van gepensioneerden, zijn evenals voorgaande jaren, wel ten laste gebracht van (c.q. onttrokken aan) de voorzieningspost.

Het verloop hiervan is als volgt:

	2016	2015
	US\$	US\$
Stand per 1 januari	1.814.148	1.904.383
Dotatie / vrijval	-	-
	<u>1.814.148</u>	<u>1.904.383</u>
Bestedingen	-72.900	-90.235
Stand per 31 december	<u>1.741.248</u>	<u>1.814.148</u>

12. LANGLOPENDE SCHULDEN

De specificatie van deze post is als volgt:

		31-12-2016	31-12-2015
		US\$	US\$
Schuld N.V. Nationaal Uitvoeringsbedrijf (N.V. NUB)	12.1	11.754.998	11.754.998
Lening DSB Bank N.V.	12.2	564.000	780.000
Schuld Civiel Bouw Technisch Bedrijf Suriname N.V. (Cibotes N.V.)	12.3	<u>1.129.442</u>	<u>1.121.204</u>
		<u>13.448.440</u>	<u>13.656.202</u>

12.1 Schuld N.V. Nationaal Uitvoeringsbedrijf (N.V. NUB)

Hieronder is opgenomen het langlopend gedeelte van de financiering verstrekt door N.V. Nationaal Uitvoeringsbedrijf (N.V. NUB). In 2002 is met N.V. NUB in samenwerking met D.A.S. / A.A.C. een overeenkomst gesloten voor het uitvoeren van het project Zanderij namelijk: renovatie en uitbreiding van het bestaande stationsgebouw alsmede het bouwen van een nieuwe, met staal en beton op te trekken verdiepingsgebouw ten behoeve van de aankomst- en vertrek faciliteiten. Tot en met september 2004 was dit project onderverdeeld in een zestal (6) deelprojecten met een totale waarde van ca US\$ 8,7 miljoen, waarvan ca US\$ 2,5 miljoen betrekking heeft op meerwerk opdrachten.

Vanaf de periode na september 2004 is afstand gedaan van de onderverdeling en is in nauw overleg met de financier (N.V. NUB) besloten alle deelprojecten tot 1 (één) groot project samen te smelten, waarbij maandelijks een vast bedrag van US\$ 100.000 (inclusief rente) wordt betaald. De interest bedraagt 6,5% per jaar berekend over het saldo van het krediet.

Per februari 2016 heeft er een herschikking van de schuld bij N.V. NUB plaatsgevonden. De schuld per 31 december 2016 was totaal US\$ 12.465.654, welk bedrag een samenvoeging is van de saldoshuld, volgens financieringsovereenkomst d.d. 31 januari 2011 zijnde US\$ 7.619.280 en de saldoshuld, volgens financieringsovereenkomst d.d. 5 september 2013, zijnde US\$ 4.696.374. Een (boete)rente van US\$ 150.000 maakt eveneens deel uit van de herschikking. Het kredietrentepercentage per jaar is ongewijzigd (6,5% berekend over het niet afgeloste deel van het krediet), terwijl de maandelijksse aflossing gewijzigd is van US\$ 100.000 naar US\$ 125.000, met een clause dat dit bedrag na gemeen overleg wordt opgetrokken, waardoor de looptijd van het krediet ingekort wordt.

Indien de aflossing uitblijft (niet binnen 14 dagen na de laatste dag van elke maand) heeft N.V. NUB recht op een extra rente van 1,5% per maand over de niet uitbetaalde termijn(en). Indien N.V. LHB 3 achtereenvolgende maanden in gebreke is, wordt het uitstaande krediet ineens opeisbaar.

LHB verbindt zich om geen hypotheek te vestigen op de terreinen waarop zij zakelijke rechten heeft, zolang de volledige schuld inclusief rente door haar niet voldaan is. Indien het sluiten van een hypotheek door LHB toch noodzakelijk blijkt, dient zorg gedragen te worden dat het saldo van de schuld, op het moment dat de hypotheek wordt gevestigd, volledig aan N.V. NUB wordt uitbetaald.

12.2 Lening DSB Bank N.V.

Hieronder is opgenomen het langlopend gedeelte van de financiering verstrekt door DSB Bank N.V. ter financiering van de kosten van de afbouw van de luchthavenfaciliteiten en het effectueren van de overeengekomen CAO.

Voornoemde kredietfaciliteit is per 13 september 2013 omgezet in een investeringskrediet van US\$ 1,5 miljoen, met een maandelijksse aflossing van US\$ 18.000, exclusief de verschuldigde rente. De rente bedraagt 9% per jaar met een achterstandsrente van 1/2%.

Het krediet is gedekt door:

- a. Fiduciaire eigendomsoverdracht aan DSB van alle huidige en toekomstige inventarisgoederen bestaande uit kantoorinventaris, bedrijfsinventaris en transportmiddelen zich bevindende in het pand te Zanderij of waar dan ook in Suriname;
- b. Cessie aan DSB van alle huidige en toekomstige vorderingen op derden.

12.3 Schuld Civiel Bouw Technisch Bedrijf Suriname N.V. (Cibotes N.V.)

Hieronder is opgenomen het langlopend gedeelte van de financiering verstrekt door Cibotes N.V., inzake onderhoudswerkzaamheden in- en rondom het luchthavencomplex en overige infrastructurele werken, alsmede renovatie van de brandweerkazerne en de bouw van een trafohuis voor de koelcellen.

Per 9 februari 2011 is een kredietovereenkomst ondertekend ten bedrage van US\$ 6 miljoen, met een maandelijkse aflossing van US\$ 50.000 (met een clause dat dit bedrag na gemeen overleg wordt opgetrokken), looptijd van 120 termijnen en een rentevoet van 6,5% per jaar (berekend over het niet afgeloste deel van het uitstaande krediet).

Indien de aflossing uitblijft (niet binnen 14 dagen na ontvangst van de declaratie) heeft Cibotes N.V. recht op een extra rente van 2% per jaar over de niet uitbetaalde termijn(en).

Op basis van de uit deze overeenkomst geleverde prestaties, rekeninghoudende met de reeds verrichte betalingen, is het saldo van het verschuldigd bedrag aan Cibotes N.V. ultimo 2016, US\$ 1.729.458, waarvan US\$ 600.000 het kortlopend deel is.

13. KORTLOPENDE SCHULDEN

13.1 Kortlopend deel langlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	US\$	US\$
Schuld N.V. Nationaal Uitvoeringsbedrijf (N.V. NUB)	710.656	710.656
Schuld Civiel Bouw Technisch Bedrijf Suriname (Cibotes N.V.)	600.000	600.000
Lening FinaBank N.V.	-	24.647
Lening DSB N.V.	216.000	216.000
	<u>1.526.656</u>	<u>1.551.303</u>

Onder deze noemer zijn opgenomen de binnen één jaar vervallende termijnen van de langlopende schulden.

13.2 Overige schulden en transitoria

Van deze post geven wij de volgende specificatie:

	31-12-2016	31-12-2015
	US\$	US\$
Af te dragen loonbelasting en AOV premie	492.355	649.092
Te betalen aan Consulting Partners	268.107	272.087
Af te dragen pensioenpremie	32.189	246.687
Af te dragen spaarpremie	-	34.778
Overige schulden*)	4.460.654	2.673.845
	<u>5.253.305</u>	<u>3.876.489</u>

*) Overige schulden

Hiervan geven wij het volgend overzicht:

	31-12-2016	31-12-2015
	US\$	US\$
Consulting kosten	1.049.012	1.013.269
Te betalen interestlasten NUB en Cibotes inclusief boeterente	1.026.637	-
Te betalen salarissen	664.082	4.810
Verzekering pensioenen directie	529.560	353.040
Af te dragen omzetbelasting	338.275	308.353
Kosten voor onderhoud gebouwen en terreinen	230.456	239.142
Kosten grondhuur	223.337	352.950
Koelinstallatie nieuwe toren	49.000	-
Electra en water	48.440	51.359
Bergingsruimte koel & vries	47.676	-
Professional fees	40.770	43.470
Diverse bedrijfskosten	29.903	23.913
Uniform ten behoeve van security personeel	28.084	-
Schoonmaakkosten	25.780	68.029
Kosten voor beveiliging en bewaking	22.220	-
Vervoerskosten	16.599	23.057
Te betalen aan derden	15.457	15.457
Advertentiekosten	5.787	2.364
Kosten brandstof	5.740	7.778
Kosten CIP-room	5.614	-
Personeelskosten	5.561	11.236
Huur voertuig ten behoeve van personeelsleden	4.537	35.260
Telefoonkosten	3.323	4.614
Af te dragen PZS-premie	-	56.605
Huur portofoons	-	2.627
Overige	44.804	56.512
	<u>4.460.654</u>	<u>2.673.845</u>

N.V. Luchthavenbeheer

TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2016

14. OPBRENGSTEN

14.1 Exploitatie-inkomsten

Hiervan geven wij het volgend overzicht:

	2016		2015	
	US\$	%	US\$	%
Luchthavenheffing	7.849.415	74	8.143.275	75
Landingsgelden	1.476.993	14	1.391.110	13
Concessie op brandstof	388.334	4	256.779	2
Huur lokaliteiten	256.166	2	264.101	2
Parkeergelden/tolgelden	195.149	2	334.693	3
CIP-room	80.253	1	73.579	1
Overige inkomsten *)	348.489	3	460.387	4
	<u>10.594.799</u>	<u>100</u>	<u>10.923.924</u>	<u>100</u>

***) Overige inkomsten**

Een nadere specificatie hiervan is als volgt:

	2016	2015
	US\$	US\$
Reclame	167.550	237.298
Parkeergelden	82.279	91.077
Security toeslag	18.000	18.000
Bagage wagens	17.925	19.800
Koel en vries	7.500	35.989
Clipbadge	3.694	13.672
Overige	51.541	44.551
	<u>348.489</u>	<u>460.387</u>

TJONG A HUNG
Accountants N.V.

KOSTEN

	2016 US\$	2015 US\$
15. Personeelskosten		
Salarissen	3.009.922	3.525.128
Overige toelagen	735.733	877.950
Gratificatie	421.437	422.308
Pensioen- en spaarpremie	289.470	334.151
Vakantiegeld	249.777	322.243
Sociale lasten	273.358	309.070
Eenmalige uitkering	180.365	299.646
Transportkosten	172.199	319.275
Representatietoelage	127.270	163.428
Kinderbijslag	94.660	133.831
Kosten uniform	52.929	82.436
Voedingsgeld	36.346	42.940
Opleiding personeel	16.519	38.912
Overige	128.009	169.941
	<u>5.787.994</u>	<u>7.041.259</u>
16. Onderhoudskosten		
Onderhoud gebouwen en opstallen	322.739	386.548
Onderhoud transportmiddelen	249.455	217.108
Onderhoud terreinen	176.398	280.396
Onderhoud machines en installaties	10.253	13.714
Onderhoud inventaris	6.636	5.907
Onderhoud overige	64.311	154.719
	<u>829.792</u>	<u>1.058.392</u>
17. Afschrijvingen		
Terreinverbetering	218.367	218.276
Landingsbaan	1.658.989	1.658.989
Gebouwen en opstallen	425.993	425.604
Machines en installaties	2.287.913	2.298.794
Transportmiddelen	58.104	72.050
Inventaris	69.614	80.695
	<u>4.718.980</u>	<u>4.754.408</u>

18. Overige bedrijfskosten

	2016 US\$	2015 US\$
Algemeen beheer en administratie	519.764	379.234
Afboeking debiteuren	338.422	-
Dotatie voorziening debiteuren	205.874	60.983
Elektriciteit en water	220.734	188.484
Vergoeding Raad van Commissarissen	139.480	171.273
Consultantskosten	113.625	110.353
Diverse lasten	85.010	-
Telefoon, telex, porto	70.348	129.264
Kosten grondhuur	55.834	103.445
Beleidsondersteuning Ministerie van TCT	30.724	29.864
Huur kantoorgebouw	30.260	25.565
Reis- en verblijfkosten	30.114	37.778
Assurantiekosten	23.893	30.937
Kosten huur voertuigen	23.272	86.776
Juridische bijstand	21.472	25.559
Kosten CIP-room	20.347	21.198
Kantoorbehoeften en drukwerk	18.482	20.988
Professional fee	18.090	20.223
Advertentie en voorlichting	13.195	15.962
Automatiseringskosten	12.402	9.144
Representatiekosten	10.995	3.892
Voorraadcorrecties	10.196	30.256
Kosten vergaderingen en bijeenkomsten	7.542	689
Abonnementen en contributies	6.660	4.830
Giften en donaties	4.332	4.693
Materiaalkosten	4.123	1.319
Kosten huishoud	164	475
Overige kosten	19.803	5.781
	<u>2.055.157</u>	<u>1.518.965</u>

19. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	2016 US\$	2015 US\$
Interestbaten en -lasten	-1.106.029	-369.300
Koersverschillen	256.716	427
	<u>-849.313</u>	<u>-368.873</u>
19.1 Interestbaten en -lasten		
Interestbaten	8.163	1.765
Interestlasten	-1.114.192	-371.065
	<u>-1.106.029</u>	<u>-369.300</u>

19.2 Koersverschillen

Onder koersverschillen zijn opgenomen de koersverschillen, die zijn ontstaan ten gevolge van koersfluctuaties bij de afwikkeling van transacties in de loop van het jaar en de waardering per balansdatum van in andere valuta, dan de rapporteringsvaluta luidende monetaire activa en passiva.

N.V. Luchthavenbeheer

OVERIGE GEGEVENS

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Vertrekhal

Per 15 juli 2016, heeft door tussenkomst van de Overheid en na lang onderhandelen, de juridische overdracht van de vertrekhal plaatsgevonden. Afsproken is de details van de overname, binnen een bepaalde periode uit te werken.

Deze operationele overname vindt plaats in fases. De overname van de unit-verhuur heeft plaatsgevonden in augustus 2017 en de parkeerplaats in november 2017. De overname van de Sabakoe Lounge dient nog te geschieden. Ook is de Terminal fee nog een discussiepunt tussen partijen. Verder is er afgesproken dat zolang de terminal fee nog wordt geïnd door de SLM, zij zullen zorgdragen voor de kosten voor nutsvoorzieningen.

Ondertussen is er in 2017 reeds gestart met de upgrade van de vertrekhal. Deze upgrade is noodzakelijk, omdat het gebouw 22 jaar oud is en nooit een behoorlijke "facelift" heeft ondergaan. Deze upgrade is voornamelijk gericht op het verbeteren van de "customer experience". Dit is voornamelijk te merken aan de uitbreiding van ruimtes, volgens de internationale standaarden, en verbetering van de faciliteiten. Verder wordt er ook gewerkt aan het verbeteren van werkfaciliteiten voor alle stakeholders en een uitbreiding van unit-ruimtes, hetgeen additionele inkomsten zal genereren.

Brandweervoertuigen

In 2016 is het besluit genomen nieuwe brandweervoertuigen aan te schaffen. Er is in april 2018 een nieuw brandweervoertuig in gebruik genomen, waarvan de Amerikaanse fabrikant Osh-Kosh de leverancier is. Dit voertuig is op maat gebouwd en heeft een levertijd van 11 (elf) maanden. Om deze periode te overbruggen is een gereviseerd voertuig aangeschaft. Het laatste is in september 2017 in gebruik genomen. In de aanloop naar de ingebruikname van deze twee voertuigen is er in 2016 en 2017 geen groot onderhoud gepleegd aan de huidige voertuigen. Met de nieuw voertuigen in de operatie is er voldoende capaciteit om twee van de oude voertuigen uit bedrijf te halen voor de revisie.

Schuld aannemers/financier

Na de wisseling van de directeur in februari 2016, zijn al de lopende overeenkomsten met aannemers/financiers geëvalueerd. Bij de overeenkomsten met de aannemingsbedrijven N.V. Nationaal uitvoeringsbedrijf en Civiel Bouw Technisch Bedrijf Suriname N.V., die tevens de projecten financierden, zijn wat onregelmatigheden geconstateerd. Om hierin verduidelijking te brengen, is namens de directie een administratief onderzoek uitgevoerd door Tjong A Hung Consulting N.V., naar al de uitgevoerde werken door de aannemers N.V. NUB en Cibotes. Dit onderzoek heeft geen duidelijkheid gebracht in de vragen over uitgevoerde werken, de kwaliteit en de gefactureerde bedragen.

Het resultaat van deze studie en al de andere technische documenten zijn voorgelegd aan een externe advocaat, Mr. Edward Naarendorp voor advies. Deze constateert ook onregelmatigheden en geeft aan, dat er eerst duidelijkheid dient te komen in de prestatie van de werken en daarmee de juiste schuldpositie bepaald dient te worden, alvorens er kan worden overgegaan tot betaling.

Alle documentatie met betrekking tot de schuldpositie zijn voorgelegd aan de Minister van Financiën, die deze heeft doorgeleid naar Bureau voor de Staatsschuld om deze te analyseren en de mogelijkheid te bekijken deze schuld over te nemen. Daarna zijn er ook gesprekken geweest met de Minister van Openbare Werken, Communicatie & Transport, die ook de mogelijkheid zou bekijken voor het overnemen van de deze schuld, waarbij Luchthavenbeheer slechts de rente verschuldigd zou zijn aan de aannemer. Hierbij betrof het slechts de schuld bij N.V. NUB. Ondertussen is er een nieuwe Minister op dit ministerie waarmee er nog geen onderhoud is geweest betreffende deze kwestie.

Vanaf 2016 zijn de bouwwerkzaamheden met deze twee partijen stopgezet. Daarnaast heeft er geen aflossing plaatsgevonden.

Schuld DSB Bank N.V.

Het krediet bij de DSB Bank is in november 2017 verhoogd naar US\$ 2.571.000. Het doel van deze kredietuitbreiding is de aanschaf van een nieuw brandweervoertuig en het upgraden van de in 2016 overgenomen vertrekhal. Bij de verhoging heeft er een onderhandeling plaatsgevonden waarbij de rente per jaar is vastgesteld op 6,5% en de maandelijkse aflossing inclusief verschuldigde rente op US\$ 25.079,75.

N.V. Luchthavenbeheer

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De Raad van Commissarissen van N.V. Luchthavenbeheer

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2016 van N.V. Luchthavenbeheer te Paramaribo, zoals opgenomen op de pagina's 10 tot en met 26, gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Luchthavenbeheer per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens internationale controle standaarden. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Luchthavenbeheer zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels van onze beroepsorganisatie. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis van ons oordeel.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden duurzaam voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de door onze beroepsorganisatie uitgevaardigde controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten en fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen en de interne beheersing.

Paramaribo, 22 mei 2018

Tjong A Hung Accountants N.V.

drs. R.A. Tjong A Hung RA
Partner